

DEDE

Dede mò dii cù bε m beìin de pádà mú nyùine ke. O bédé nyòò kpé dyí pòìin de vo-vo dé o mú, ké o me bódó kò kò bè kɔ.

Dedeo mò báa cù nòmò dyíin, ké o kpa de dà kà-kò-dò mɔɔ bódó dù kà-kò-dò bè kɔ sèpóedéiín o me bódó séiín kɔ.

Dedeo kpé.....kpa-kpa

Dede mò bédé.....nyòò kpàò dyí po de dé o mú, nyɔɔ kpé dyí po de bè dé o mú, o bédé o miòò nì ní bε hwí bèò dáìin vátèmè B1 (Vitamin B1), o bédé ní bε o kò dé nyòò dyù kpòdò-dyùàò me jε gboε (bε hwí) bèò dáìin vátèmè B2 (Vitamin B2) o kè nyòò kpòdò dyùàò wε mú dyi dába kũ bε nyí bèò mòò dáìin vátèmè

B3 (Vitamin B3). Dede miò kpa de miò ké o bédé ní dò dé o mú, bε báá-de mú gbɔɔ de ní di ke. Hwi beɔɔ dáìin o vátèmè C (Vitamin C) kè ní dò bε o gbò nì più bε o nià nì kpódó dyúáò múε jε gbo. Hwi bèò dáìin o (B-Carotene) Ba-càwòdòtεne) Nimiin bè mòò die o gbɔɔ kɔ, ké o gbènè bèò kpa de dé báá-de sòmòò bè gbo deké, ké wa bédé.....fεε dekéε, sèpóedéiín dé dedeo gbènèò múε déε wa mòò dyé fɔfɔ deké.

De Bè Bε Dedeo Mò Kε

Dedeo gā-gā jè

M me gā dede ní dii cù bè wíε, o bédé nyòò dyù kpòdò dyùàò mèiín de nòmò dyíin, o bédé wε kòkò bèεε gbo.....vũiín de bè dé o mú, ké de pèdèiín nǎiín o kè nyɔ pàdà mò o dyi cá.

Piìò Kè Bódóó Páũn Po-Po

Dedeo beìin me bódó séiín kɔ, keε o mò bódó bε ní wìε pà, bε bódóò mò báá-de ke. M me gbò pá bε bódóò m múá ti dyéiín

bó de bá jε keε gbo. Sèpóedéiín, bódó dyúá dòò de kɔ bá-báò nyue ké bódóò ní kpɔ báá-de jε dyi wòdòεε dé wε kà. De nì ná keε, o zà bódóò

Kpé xhwa bó báá-de mú wódó je, sɔiín digídíí kpádá-nyɔ gbo, m kéà kpádá-nyɔ badaa-bùè sè hm m gbo muε (2-35 °C).

Dedeo kùìin zùzù kè ti dye-dye wòdòũn. O jεε, o jũ ké dyódóò dyi sòmòò miò cá ní ké o sòmòò dyi kà digídíí kpádá-nyɔ sè bodaa-bùè sè mènè-tǎ (38 °C) jũ ní, o muε.

Nyuũn bε báá-de bãiín kũũ ke kpé xhwa sɔ.

Dedeo Bá-Bá Kè O Gbo Gbò-Gbò

Dedeo bá-bá

M me po ni dede dyùàò dé bi bε o mú tò mò beìin giín kpòdò sò (s-4 cm) mòò nĩnn ke mò. Pá bè bε wa kò bε wa ké wa pũãin dyi ni keε, m me zεde wa bε wa ké dùiín kpá.

Dedeo dòũn da kpá-kpá

Dedeo mò báá-de bε o gbò o miò gbo ke. O nǎ nǎ nì jè m me bo c dyédé bũ zàà. O mò dii cù bε o miò dyi dé me me mú ke.

Dedeo Ní Gbo Po-Po

Dedeo mò dii cù bε o kùìin bódó kǎĩ séiín wòdòũn ke, wε m po nĩn o dyiá bùè po ti jù ní. M me zà o ní wie mú dyi o ju ké m dyi nǎa mò ní, bε ní.....kpódó ni kòò dà o mú dyi zi.

Dedeo Báá-De Bãiín Kũũ Gbo Po-Po

M me dũ bódóò mò bε m kée dyé o jũ ké o dyi bódó jũ ní wε bε m kéà kũũ gbo po ke. O jũ ké nì pó bε m dáa ti dyéiín bó de bá jε keε, o dyie kpé beìin bε.....o kè ní báá-deò mú zàiín m me mǎ mú wε bε m kée gbo po. M me po ni kũũ keε m me nyu bε o ké hwa féiín wε bε m kée gbo po. O jũ ké ni dedeo dyiá

mεε nìi, m με gbò ɔ mε mε dya wε be m kée kũn gbo po, ɔ jũ ké ɔ dyi hwa féiin ní.

ɔ Pìi Mú Dyi Zàzà

M με zà ni dedeɔ pìi séiin be ɔ mu wa mú mèiin ke múdyi. Jεε ke ɔ jũ ké ni dedeɔ dyiá kòò po dyènéè ní, m με bó wɔ beiin, m με zà pìio ní kò dà ni dedeɔ kpé qhwa zà.

Dε Bè Bέ Wa Nyu Bέ Ni Báádèò Ní Wódó Múε Gbo Gbɔ-Gbɔ

M με..... gbo ni báádèò gbo, be báádè dyiin..nyiniin de bè ní kò da wa dyiin nyiniin, kà bédé, sébé ɔ kè báádè mú gbɔɔ de be, ɔ kè dedeɔ dyúá t̄t̄n bèò.

M με po wiè kò-kò páũn be ni dedeɔ ké dyi gbɔ-gbɔ nɔmɔ dyiin bédé. Báádè mú gbɔɔ de feiin qhwa bè keà ke, ke kè pádá bódó. M με gā de bè be wa nyue be báádè mú gbɔɔ de dò se ni dedeɔ mú gbɔɔ beiin.....nyε be m ké páũn po ti séiin.

Dedeɔ Cε Cε Kè ɔ Jũ Dyi Dè-Dè

Cε Cε

M με cε ni dedeɔ ɔ jũ ké ɔ dà ku ké ɔ sídíi bèò nā kódó-kódó ni ní, níi, ɔ mǎã ti, be m kèεε cε. ɔ jũ ké ɔ dyi kɔ ké m se ɔ cε ni, ni dedeɔ mu wèiin ké ɔ dyúá bèò mu wádáũn, be wa ké , mε de.

ɔ dyúáɔ mε ni kódó-kódó, ké ɔ mε mā níin dyi cá.

Dedeɔ Tũnũ Kè ɔ Fedee Zàzà

M με wa dede bó bèò be ɔ dyúá bèò ké gbo zaiin ɔ jũ ké m dà ɔ cε ní. M με nòmòiin ni dedeɔ bũ dyi be ded kpà bè ní kò dà wa wiε sè, ɔ kè cu kũè bè ní kò dà wa mú sè.

Dedeɔ Dyi Dè-Dè

M με dèiin ni ded sídíi bèò dyi dà be ɔ ni pεε,....be ɔ dyε keε dyi, be to-fídí ní kò dàà pa. M με poε nyε gbo ɔ jũ ké ɔ dyiá pεiin ni ni. M με poε tɔɔ kɔ, mɔɔ m με sodo de dò dyi be m kée kɔ po, be dyódó wè keε mú sí. ɔ jũ ké ɔ nā dye ní, m με poε bɔɔ be ɔ se bí dò bédéεε mú.

ɔ jũ ké m dyiε pàdà mú dyi wòò mò ní, m με gbòiin dé nyɔ bè be wa kò dé báádè jè gboε gbo.

(resade.biosaline.org/sites/default/files/2021-06/Quality_Seed_Production_Manual_RESADE.pdf).

ICBA is an international not-for-profit applied agricultural research center with a unique focus on marginal environments where an estimated 1.7 billion people live. It identifies, tests, and introduces resource-efficient, climate-smart crops and technologies that are best suited to different regions affected by salinity, water scarcity, and drought, among other factors. Through its work, ICBA helps to create jobs and improve livelihoods, food security, and nutrition for some of the poorest rural communities around the world.

+971 4 304 63 00

ICBA Headquarters
Academic City, Al Ain Road Al
Ruwayyah 2, Near Zayed University
Dubai, United Arab Emirates
P.O. Box 14660

icba@biosaline.org.ae

www.biosaline.org